

*Ван Цзісюань,
аспірантка, Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського
(м. Одеса)*

ЕЛЕКТРОННЕ ПОРТФОЛІО МУЗИКАНТА-ПРОСВІТНИКА

Феномен «портфоліо» користується все більшою популярністю серед працівників різних професій. Поняття портфоліо виникло у восьмидесяті роки минулого століття в США. Уявлення про портфоліо спочатку пов'язувалось із зібранням в одному портфелі фотографій та інших робіт презентаційного характеру, яким користувались з метою реклами своїх робіт і пропозицій, здебільшого, художники та архітектори.

В освітньому середовищі ідея використання портфоліо набула дещо іншого сенсу, а саме – як спосіб систематизації матеріалу, корисного для здійснення професійної діяльності. Створення портфоліо фахівцями сьогодні досить розповсюджене у багатьох країнах світу. В Україні в останні 15 років ідея імплементації технології портфоліо в освітній процес також знайшла широкий відгук [3].

Дослідженню та інтерпретації сутності поняття «портфоліо» та його структури приділили увагу Я. Бельмаз, Г. Голуб, В. Загвоздкін, А. Кендюхова та ін.; методичні аспекти використання портфоліо розглянуто в працях В. Кириченко, Т. Новикової, О. Прутченкова, І. Смирнової та ін.; специфіку застосування технології портфоліо під час дистанційної освіти висвітлено Є. Полат; портфоліо як інструмент організації моніторингу, діагностування й узагальнення результатів освітнього процесу розглядають Т. Горбунова, Н. Бахлова, О.Тумашева та ін.

У різних країнах ідея створення портфоліо отримала дещо різне значення. Так, в США головним призначенням портфоліо є аутентична самооцінка, формування здатності до самовизначення рівнів сформованості умінь і навичок особистості в ситуаціях, наближених до змісту майбутньої професійної діяльності (А. Jennifer, M. Godon Graig). У Великобританії увага під час створення портфоліо приділяється не тільки когнітивним компетентностям викладача, а і його особистісним характеристикам. У Німеччині головна увага звертається на систематизацію професійних досягнень фахівця [1].

В цілому в світовій науці й практиці складається ставлення до застосування портфоліо як педагогічної технології, яка має великий потенціал. Психологічним підґрунтям впровадження цієї технології, на думку Н. Кьон, має

статі створення електронного портфоліо як організаційно-методичного забезпечення безперервності процесу професійного самовдосконалення. Його базою є накопичення й систематизація різноманітних інформаційних джерел та свідчень з галузі професійної діяльності, результатів рефлексії, самомоніторингу, самооцінки й корекції власної діяльності, її подальше проектування.

Ми приєднуємося також до позиції Х. Подковко, яка визначила, що ефективність застосування портфоліо залежить від його відповідності ознакам педагогічної технології, а саме – його концептуальності; діагностичним визначенням цілей і результативності; економічністю (оптимізацією праці педагога і досягненням запланованих результатів у найменші строки); алгоритмізованістю, проектованістю, цілісністю, керованістю; коригованістю, візуалізацією наявності дидактичних матеріалів, наочних посібників, бази даних тощо.

За нашим уявленням, реалізація цього потенціалу можлива за умов системного підходу до розроблення структури портфоліо, яка відбиває сучасні вимоги до діяльності викладача. Важливою особливістю портфоліо професіонала є те, що його структура і зміст мають бути результатом власного творчого рішення, відбиваючи загальні вимоги до організації педагогічної праці та індивідуальні особливості діяльності фахівця, зокрема – мету створення ним портфоліо, зміст його діяльності (науково-методичний, практичний), специфіку дисциплін, які він викладає, актуальні завдання, що постають перед викладачем, своєрідність контингенту, з яким він працює тощо.

У розробці електронного портфоліо майбутнього вчителя музичного мистецтва – просвітника доцільними вважаємо виділення таких блоків, як:

- *фахово-інформаційний*, який охоплює напрямки – філософсько-естетичний, культурологічний, мистецькознавчий, науково-професійний – з психолого-педагогічною, методичною літературою; дисертаційними дослідженнями тощо;

- *спеціально-просвітницький* з літературою музично-популяризаційного, мемуарного характеру, фрагментами поетичних творів і художньої літератури, влучними цитатами тощо;

- *інформаційно-ілюстративний*, який вміщує музично-ілюстративні файли (аудіо, відео-записи, тематичні кінофрагменти, музичні мультфільми, посилання на музично-інформаційні сайти тощо); візуально-ілюстративний матеріал із суміжних видів мистецтва (фото, репродукції, архітектурні споруди);

- *організаційно-прогностичний* (актуальні завдання й план роботи, можливі заходи, групи в соціальних мережах, форуми, блоги), *рефлексивний*

(розроблені анкети, дані моніторингу й діагностування, само-моніторингу, оцінка результатів та самооцінка своєї діяльності, аудіо й відеоматеріал діагностування й самомоніторингу тощо);

– *особистісно-презентаційний*, зокрема – резюме, автобіографія, розроблені методичні й наукові матеріали, презентації, відеозаписи, фото, власних заходів, відгуки на них; подяки й грамоти, скановані копії документів, потрібних при працевлаштуванні тощо.

Зрозуміло, що кожен музикант-просвітник буде варіювати структуру власного електронного портфолію та наповнювати інформацією і посиланнями, відповідно своїй обізнаності, інтересам і завданням.

Отже, процес розроблення власного електронного портфолію виконує функції самоорганізації й самооцінки, а його постійне оновлення стимулює рефлексивну діяльність викладача, його пізнавально-творчу активність і здатність до фахового самовдосконалення.

Список використаних джерел

1. Кондратенко Е. В. Портфоліо как технология оценивания профессиональных компетенций студентов. Вестник Марийского государственного университета. 2014. Вып. № 1 (13). С. 176 – 180.
2. Кьон Н. Г. Портфоліо як форма самоорганізації і шлях до професійного самовдосконалення майбутнього викладача мистецьких дисциплін вищої школи. Методичні рекомендації. Одеса, ПНПУ імені К.Д. Ушинського. 2020. 12 с.
3. Подковко Х. В. Аналіз можливостей та перспектив використання технології електронного портфолію викладачами вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів. Актуальні проблеми вищої педагогічної освіти, вісник чернігівського національного педагогічного університету. *Серія: педагогічні науки*. Чернігів : вид-во черніг. Нац. Пед. Ун-т ім. Т. Г. Шевченка. Вип. 144. 2017. С. 99 – 177.

***Вільчинська Т. П.,**
доктор філологічних наук, професор,
декан факультету філології і журналістики,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
(м. Тернопіль)*

ОЛІМПІАДИ І ТВОРЧІ КОНКУРСИ В КОНТЕКСТІ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ

На сучасному етапі розвитку вищої освіти, коли філологічній спільноті вдалося повернути українській мові статус справжньої, а не фальшивої державності, а геополітичні процеси глобалізації, інформатизації суспільства,